

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalised Nõuded](#) > [Väiksemad Kohtuvaidlused](#) > [Poland](#)

Väiksemad kohtuvaidlused

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Poola

1 Väiksemate kohtuvaidluste menetluse olemasolu

Poola õiguses on ette nähtud „lihtsustatud menetlus“. Seda reguleerivad tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Kodeks postępowania cywilnego*; edaspidi „CCP“) artiklid 505¹-505¹⁴.

Lihtsustused, mille eesmärk on kiirendada menetlusi, seisnevad tõendite kogumise ja apellatsioonimenetluste ühtlustamises ja optimeerimises, kiirendades ja lihtsustades kohtumenetlusi, samuti rangemate vorminõuete kehtestamises pooltele tagamaks, et pooled peavad kinni menetlustoimingute tegemiseks ette nähtud tähtaegadest.

Poola tsiviilkohtumenetluse seadustik hõlmab ka Euroopa väiksemate nõuete menetlust. See menetlus kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus, et ühtlustada ja lihtsustada menetlusi tsiviil- ja kaubandusajades. Määrust kohaldatakse kõikides ELi liikmesriikides, välja arvatud Taanis. Määrus võeti Poola õigusesse üle tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklitega 505²¹-505^{27a}.

1.1 Menetluse kohaldamisala, künnishind

Lihtsustatud menetluses arutatakse täitmisenõudeid, mille väärtus ei ületa 20 000 Poola zlotti, ning garantiiga seotud nõudeid (kui lepingu eseme väärtus ei ületa nimetatud summat).

Lihtsustatud menetluses ei arutata siiski järgmisi asju:

1. regionaalsete kohtute (*sądy okręowe*) pädevusse kuuluvad kohtuasjad;
2. abieluasjad ning vanemate ja laste vahelisi suhteid käsitlevad asjad;
3. tööõiguse asjad, mille arutamise on kaasatud ka kohtukaasistujad;
4. sotsiaalkindlustusega seotud asjad (teatavate eranditega).

Euroopa väiksemate nõuete menetlus kuulub vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud territoriaalsele kohtualluvusele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 16 koostoimes artikliga 17 ja artikliga 505²²) rajoonikohtute (*sądy rejonowe*) ja regionaalsete kohtute pädevusse. Sellistel juhtudel võivad kohtuametnikud anda määrusi.

Kooskõlas eespool nimetatud määrusega on väiksemad nõuded tsiviil- ja kaubandusajades (sh tarbijaküsimustes) esitatud nõuded ja kohtuasjad, mille nõude väärtus ilma kõigi viiviste ja kuludeta ei ületa 5000 eurot (ajal, mil pädev kohus nõudevormi vastu võtab).

1.2 Menetluse kohaldamine

Artikli 505³ kohaselt võib lihtsustatud menetluses esitada ainult ühe nõude. Mitu nõuet saab liita üheks ainult juhul, kui need tulenevad samast lepingust või sama liiki lepingutest. Mitme nõude lubamatu liitmise korral määrab kohtu eesistuja selle tagastamise, ilma et paluks puudust kõrvaldada. Kui hageja võtab nädala jooksul pärast nõude tagastamist nõude tagasi nõuete osas, mida ei saa liita, jääb nõue ülejäänud osas kehtima esialgse

esitamise kuupäevast.

Kui hageja taotleb nõude osalist rahuldamist, lahendatakse asi lihtsustatud menetluses juhul, kui seda menetlust saaks kohaldada hageja esitatud asjaoludest tulenevale tervele nõudele. Lihtsustatud menetluses nõudeid muuta ei saa. Vastunõude esitamine ja tasaarvestus on lubatud, kui nõude suhtes saab kohaldada lihtsustatud menetlust. Esmane ja teisene menetlusse astumine, kolmandate isikute märkused ja menetluspoole muutmise ei ole lubatud.

Kohtuvaidlus lahendatakse lihtsustatud menetluses olenemata poolte soovist, mis tähendab, et see menetlus on kohustuslik.

1.3 Vormid

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (artikli 125 § 2) kohaselt tuleb kõik lihtsustatud menetluses esitatavad menetlusedokumentid, sh hagi, kostja vastus, tagaseljaotsuse tühistamise taotlus ja menetlusedokumentid, mis sisaldavad tõendeid, esitada ametlikul vormil.

Ametlikud vormid on kättesaadavad omavalitsustes (*urzędy gmin / miast*), kohtu kantseleis (*biura podawcze sądów*) ja justiitsministeeriumi veebisaidil <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-pism-procesowych-w-postepowaniu-cywilnym>. Nõutud vormi kasutamata jätmise on vorminõuete rikkumine.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku üldsätetes (artikli 130 § 1) on ette nähtud, et kui menetlusedokument, mis oleks tulnud esitada ametlikul vormil, on esitatud muul kujul või seda ei ole võimalik läbi vaadata, sest muud vorminõuded on täitmata, palub kohtu eesistuja poolelt puudused ühe nädala jooksul kõrvaldada ja saadab menetlusedokumendi sellele poolele. Puuduste kõrvaldamise teates tuleks täpsustada, millised puudused menetlusedokumentides esinevad. Kui pool puudusi tähtsaja jooksul ei kõrvalda ja esitab puudustega menetlusedokumentid uuesti, teeb kohtu eesistuja korralduse menetlusedokumentid tagastada.

Euroopa väiksemate nõuete menetluses kasutatakse nelja tüüpvormi, mis on lisatud eelnimetatud määrusele eraldi lisadena. Need vormid on

- nõudevorm;
- taotlus, milles kohus palub nõudevormi täiendada ja/või parandada;
- vastuse vorm;
- kinnitus Euroopa väiksemate nõuete menetluse raames tehtud kohtuotsuste kohta.

1.4 Õigusabi

Kui kohus leiab, et nõude summat on võimatu või väga raske lõplikult tõendada, võib ta oma äranägemisel ja pärast kõikide asjaolude kaalumist määrata asjakohase summa kohtuotsuses. Kohtuasja menetlemisel võib kohus eirata lihtsustatud menetluse norme, kui see võib aidata kaasa vaidluse tõhusamale lahendamisele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 505¹ § 3). Kui nõude põhjendatuse ja suuruse kindlaksmääramiseks on vaja eriteadmisi, võib kohus oma äranägemisel korraldada sõltumatu hindamise, võttes arvesse kohtuasja kõiki asjaolusid, või küsida eksperdiarvamust. Eksperdiarvamust ei küsita, kui arvamuse eeldatav maksumus ületab nõude väärtuse, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud konkreetsete asjaoludega. Asjaolu, et tunnistaja on andnud ütlusi, ei takista tema küsitlemist eksperdina, sealhulgas seoses asjaoludega, mille kohta ta on ütlusi andnud, isegi kui tunnistaja on juba koostanud arvamuse muu üksuse kui kohtu taotlusel (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 505⁷).

1.5 Tõendite kogumise eeskirjad

Kui nõude põhjendatuse ja suuruse kindlaksmääramiseks on vaja eriteadmisi, võib kohus oma äranägemisel korraldada sõltumatu hindamise, võttes arvesse kohtuasja kõiki asjaolusid, või küsida eksperdiarvamust. Eksperdiarvamust ei küsita, kui arvamuse eeldatav maksumus ületab nõude väärtuse, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud konkreetsete asjaoludega. Asjaolu, et tunnistaja on andnud ütlusi, ei takista tema küsitlemist eksperdina, sealhulgas seoses asjaoludega, mille kohta ta on ütlusi andnud, isegi kui tunnistaja on juba koostanud arvamuse muu üksuse kui kohtu taotlusel (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 505⁷).

1.6 Kirjalik menetlus

Tavaliselt on lihtsustatud menetlus kirjalik menetlus. Enamik poolte taotlusi tuleks esitada ametlikul erivormil. Lihtsustatud menetluses võib taotlusi siiski esitada ka suuliselt. Pool, kes osaleb kohtuistungil, kus tehakse kohtuotsus, võib loobuda edasikaebamise õigusest, esitades vastava avalduse pärast kohtuotsuse tegemist. Kui kõik õigustatud pooled loobuvad edasikaebamise õigusest, muutub kohtuotsus lõplikuks (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 505⁸ § 3).

Euroopa väiksemate nõuete menetlus on kirjalik menetlus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 125 § 2 koostoimes artikliga 505²¹).

1.7 Kohtuotsuse sisu

Kohtuasja menetlemisel võib kohus eirata lihtsustatud menetluse norme, kui see võib aidata kaasa vaidluse tõhusamale lahendamisele. Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 505¹ §-le 3 tuleks otsus teha kohtuistungil lahendina, mida ei saa edasi kaevata.

1.8 Kulude hüvitamine

Nagu tavamenetluses, peab hageja ka lihtsustatud menetluses maksma nõude esitamise eest lõivu. Lihtsustatud menetluse korral põhinevad nõuete esitamise lõive käsitlevad õigusnormid 28. juuli 2005. aasta kohtulõivude seaduses (tsiviilasjad) sätestatud üldnormidel.

Lihtsustatud menetluses jagatakse kohtukulud poolte vahel vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 98–110 sätestatud üldnormidele. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 98 kohaselt peab kohtuvaidluse kaotanud pool hüvitama teise poole taotlusel teise poole õiguste tagamise ja kaitsega seotud kulud. Kohus mõistab kohtukulud välja iga konkreetse kohtuasja menetlust lõpetavas kohtuotsuses.

1.9 Edasikaebamise võimalus

Määruse kohaselt tehtud kohtuotsuse võib edasi kaevata apellatsioonikohtusse (*sąd apelacyjny*). Kui otsuse tegi rajoonikohus, esitatakse apellatsioonkaebus selle kohtu kaudu regionaalsele kohtule ning kui otsuse tegi regionaalne kohus, esitatakse apellatsioonkaebus selle kohtu kaudu apellatsioonikohtule (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 367 ja 369 koostoimes artiklitega 505²⁶ ja 505²⁷).

Kui määruse artikli 7 lõikes 3 sätestatud tingimused on täidetud, teeb kohus tagaseljaotsuse. Kostja võib tagaseljaotsuse edasi kaevata otsuse teinud kohtusse. Kui kohtuasja tulemus on ebasoodne, võib hageja selle edasi kaevata vastavalt üldnormidele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 339 punkt 1, artikkel 342 ja artikli 344 § 1).

Viimati uuendatud: 25/03/2026

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.